

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 12.03.1981, sp. zn. 11 Co 24/81, ECLI:CZ:NS:1981:11.CO.24.1981.1

Číslo: 46/1983

Právní věta: Příčinnou souvislost mezi pracovním úrazem a onemocněním způsobujícím invaliditu pracovníka nelze vyloučit pro zdravotní predispozici pracovníka, jestliže pracovní úraz nemoc vyvolal nebo byl aspoň jednou z hlavních příčin invalidity, popřípadě příčinou dovršující invaliditu pracovníka.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 12.03.1981

Spisová značka: 11 Co 24/81

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pracovní úraz, Sociální zabezpečení

Předpisy: 121/1975 Sb. § 27
§ 31

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1983 sb. rozh.

Příčinnou souvislost mezi pracovním úrazem a onemocněním způsobujícím invaliditu pracovníka nelze vyloučit pro zdravotní predispozici pracovníka, jestliže pracovní úraz nemoc vyvolal nebo byl aspoň jednou z hlavních příčin invalidity, popřípadě příčinou dovršující invaliditu pracovníka.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze 12. 3. 1981, [11 Co 24/81](#))

Úřad důchodového zabezpečení v Praze přiznal navrhovatelce od 4. 7. 1979 invalidní důchod 1087 Kčs měsíčně vycházející z průměrného měsíčního výdělku 1781 Kčs, zjišťovaného za roky 1974 až 1978 a za 36 roků zaměstnání.

V opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí navrhovatelka namítala, že jí nebyla zhodnocena doba jejího zaměstnání od 1. 9. 1972 do 10. 3. 1973, po kterou pracovala v organizaci R. v P., a dále dovozovala, že jí přísluší invalidní důchod při pracovním úrazu, neboť její psychické onemocnění bylo vyvoláno pracovním úrazem z 1. 9. 1976, při kterém utrpěla zlomeninu nosních kůstek, poranění čela a zejména otřes mozku.

Městský soud v Praze oprávněnému prostředku navrhovatelky vyhověl jen potud, že shledal oprávněným požadavek navrhovatelky, aby jí byla zhodnocena další doba zaměstnání od 1. 9. 1972 do 10. 3. 1973. V otázce příčinné souvislosti mezi následky pracovního úrazu a invaliditou pak vycházel z obsahu posudků dvou znalců a posléze z obsahu posudku příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení z 11. 10. 1979 a ze stanoviska téže komise z 9. 12. 1980 a v souladu s posudkovým závěrem uvedené komise dospěl k závěru, že navrhovatelčina plná invalidita není následkem pracovního úrazu, který utrpěla 1. 9. 1976. Přitom neshledal přesvědčivým další znalecký posudek, v němž znalkyně dospěla k závěru, že invalidita navrhovatelky je v souvislosti s pracovním úrazem, neboť měl za to, že jí nebyly vyvráceny závěry výše zmíněných dvou znaleckých posudků a nadto nebyl tento třetí posudek vyžadován ve smyslu ustanovení § 127 o. s. ř. soudem.

V podaném odvolání vytýkala navrhovatelka soudu prvního stupně neúplné zjištění skutečného stavu věci, poukazovala na zásadní rozpor v hodnocení příčinné souvislosti mezi její invaliditou a pracovním úrazem v uvedených znaleckých posudcích a připomínala, že soud prvního stupně nekriticky převzal posudek příslušné posudkové komise, ač dva znalci – neurologové vyjádřili k posudku této komise závažné kritické připomínky. Zejména zdůrazňovala, že jeden ze znalců ve svém posudku shledal u ní organické porušení mozkové tkáně a uznal tak příčinnou souvislost mezi úrazem a invalidizujícím onemocněním.

Nejvyšší soud ČR usnesením zrušil uvedené usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Rozhodnutí o nároku na invalidní (částečný invalidní) důchod je závislé především na odborném lékařském posudku. Posudková komise krajského národního výboru je podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 129/1975 Sb. povolána k tomu, aby podávala posudky v soudním řízení, v němž jde o nárok na dávku důchodového zabezpečení podmíněný nepříznivým zdravotním stavem. Posudek uvedené komise ovšem soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad uvedených v ustanovení § 132 o. s. ř., tedy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.

V projednávané věci soud prvního stupně sice takto postupoval, odvolací soud však jeho závěr o celistvosti a přesvědčivosti posudku příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení nesdílel. uvedená komise ve svém posudku uvedla, že zvažila veškerou zdravotní dokumentaci i posudku znalců včetně posudku, na který navrhovatelka zejména poukazovala, nicméně blíže nezdůvodnila, proč nelze přijmout zcela jednoznačné stanovisko znalkyně o traumatické etiologii navrhovatelčina onemocnění, ani závěr dalšího znalce, který tuto etiologii připouštěl a současně naznačoval, že znalec – psychiatr by měl dále stanovit, do jaké míry se na zjištěném psychickém onemocnění podílí premorbidní osobnost navrhovatelky. Třetí ze znalců usuzoval na etiologii buď reaktivní (vyvolanou aktivitou v průběhu dalšího invalidního řízení u osobnosti premorbidně predisponované) nebo endogenní a dovozoval, že paranoidně depresivní onemocnění navrhovatelky nelze považovat za onemocnění způsobené úrazem samým, ale blíže nevysvětloval, proč příčinnou souvislost s úrazem vylučuje; ve svém doplňujícím stanovisku z 28. 10. 1980 pak výslovně souhlasil s tím, aby „za základ posouzení invalidity navrhovatelky byly přijaty znalecké posudky obou neurologů“.

Příčinnou souvislost mezi pracovním úrazem a invalidizujícím onemocněním nelze odepřít poukazem na tzv. predispozici pracovníka (rizikové faktory), jestliže byl úraz vyvolávajícím momentem nemoci či alespoň jednou z hlavních příčin invalidity, popřípadě příčinou dovršující invaliditu.

V řešené věci proto bude třeba dalším dokazováním blíže a spolehlivě objasnit příčiny navrhovatelčina onemocnění. Se zřetelem k tomu, že se k otázce traumatické etiologie navrhovatelčina onemocnění již vyjádřili znalci – odborní lékaři a nedospěli ke shodným závěrům,

bude třeba, aby soud prvního stupně v dalším řízení pověřil vypracováním znaleckého posudku kolektivní znalecký orgán, který by s využitím odborných lékařů z příslušných oborů lékařské vědy provedl podrobnou analýzu navrhovatelčina onemocnění a v naznačených směrech se vyjádřil k otázce traumatické etiologie zjištěného onemocnění a příčinné souvislosti s úrazem. Potom bude třeba, aby soud prvního stupně požádal příslušnou posudkovou komisi, aby se (vycházejíc z takto provedeného doplnění dokazování) znovu podrobně a přesvědčivě vyjádřila, zda invalidita navrhovatelky je či není následkem pracovního úrazu.

Z uvedených důvodů proto odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně zrušil podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a) a odst. 2 o. s. ř. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.